

Motion till riksdagen 2012/13: MJ453

av **Helena Leander m.fl. (MP)**

Utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård samt 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Sammanfattning

Att satsa på vår natur och miljö är att investera i framtiden. Med årets budgetförslag fortsätter regeringen i stället sin kortsynta nedrustning av miljöpolitiken. Utarmningen av förvaltningssystemet och miljörätten följs nu upp av budgetnedskärningar.

Miljöanslaget minskar totalt sett. Regeringens största ”satsning” är en partiell återställare av tidigare neddragningar i fråga om skydd av biologisk mångfald, och särskilt skog. Den näst största ökningen är på supermiljöbilspremien, trots den svaga efterfrågan. Den tredje största satsningen är på köp av tvivelaktiga utsläppsrätter från länder utan åtaganden om utsläppsminskningar. Sammantagna är dessa mindre än sänkningen av anslaget för åtgärder för havs- och vattenmiljön.

Miljöpartiet de gröna gör i stället en kraftfull satsning på åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser. Vi tar ansvar för klimatet genom satsningar på utsläppsminskningar i Sverige. Utöver särskilda satsningar inom trafik- och energisektorena satsar vi under de närmaste fyra åren 2,7 miljarder kronor mer än regeringen på åtgärder för att minska utsläppen i Sverige. Vi satsar ytterligare 5,7 miljarder kronor på klimatåtgärder i utvecklingsländer. Vi satsar också drygt 1,3 miljarder kronor på åtgärder för att anpassa Sverige och minska sårbarheten vid ett förändrat klimat.

Under de närmaste fyra åren satsar vi över 7,2 miljarder kronor mer än regeringen på åtgärder för att bevara naturresurser och biologisk mångfald samt säkra den framtida leveransen av ekosystemtjänster utanför havs- och vattenmiljöer. Vi satsar också drygt 1,5 miljarder kronor mer än regeringen på havs- och vattenmiljön.

Vi satsar drygt 1,1 miljarder kronor mer än regeringen på åtgärder för att minska spridningen av miljögifter både i hemmen och i miljön.

Fel! Okänt namn på

På fyra år satsar vi också mer än 2,4 miljarder kronor på övergripande åtgärder för att nå miljömålen, till exempel miljöövervakning, fortlöpande miljöanalys, miljöforskning och samordnande och pådrivande arbete på centrala och regionala myndigheter.

För att påskynda omställningen till ett mer ekologiskt anpassat jordbruk samt minska övergödningen och spridningen av miljögifter återinför vi skatten på kadmium och kväve i konstgödsel. Intäkterna återförs till jordbruksnäringen, främst genom olika miljöstatsningar. Merparten går till ökade miljöersättningar men pengar satsas också på omställning till ekologisk produktion och åtgärder för att främja konsumtion av ekologiskt producerade livsmedel.

Vi satsar över 300 miljoner kronor på en rad åtgärder för att förbättra djurskyddet, bland annat en djuretisk ombudsman, forskning och ett 3R-center för alternativ till djurförsök samt skärpta djurskyddskontroller.

Satsningarna fördelar sig på flera utgiftsområden, men finns i första hand inom utgiftsområdena 20 och 23.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:13 Insatser för internationella klimatinvesteringar ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorde åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 076 000 000 kronor 2014–2022.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt tabell 1 i motionen.
3. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt tabell 2 i motionen.

Fel! Okänt namn på

Anslag

Tabell 1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

	2013	2014	2015	2016
1:1 Naturvårdsverket	+230	+230	+350	+350
1:2 Miljöövervakning m.m.	+100	+100	+100	+100
1:3 Åtgärder för värdefull natur	+300	+370	+450	+450
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	+280	+270	+250	+250
1:6 Kemikalieinspektionen	+25	+25	+25	+25
1:7 Internationellt miljösamarbete	+50	+50	+50	+50
1:8 Supermiljöbilspremie	- 80	- 100		
1:10 Klimatanpassning	+15	+15	+15	+15
1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	+250	+250	+250	+250
1:16 Skydd av värdefull natur	+540	+775	+920	+920
1:17 Havs- och vattenmyndigheten	+10	+10	+10	+10
<i>Nya anslag</i>				
Klimatsatsning utvecklingsländer	+1 300	+1 400	+1 500	+1 500
Klokt-stöd	+600	+550	+400	+400
Stöd efterhandskonvertering	+50	+50	+50	+50
Summa	+3 670	+3 995	+4 370	+4 370

Tabell 2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

	2013	2014	2015	2016
1:1 Skogsstyrelsen	+10	+40	+70	+70
1:2 Insatser för skogsbruket	+100	+225	+355	+355
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	+20	+20	+20	+20
1:8 Statens jordbruksverk	+32	+32	+32	+32
1:16 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	- 17	- 17	- 17	- 17
1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	+258	+258	+258	+258
1:20 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	- 10	- 10	- 10	- 10
1:24 Sveriges lantbruksuniversitet	+45	+45	+45	+45
<i>Nya anslag</i>				
Åtgärder ekologisk produktion	+60	+60	+60	+60
Inrättande av djuretisk ombudsman	+20	+20	+20	+20
Centrum för alternativ till djurförsök	+5	+10	+10	+10
Summa	+523	+683	+843	+843

Fel! Okänt namn

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Inledning

Årets budget läggs fram mot bakgrund av en finansiell kris som utvecklats till ekonomisk kris i Europa. Krisen har pågått i flera år, någon lösning är inte lätt att finna.

Vi bör dra lärdom av det som har hänt: det är viktigt att undvika att hamna i en kris som är så svår att ta sig ur.

Alltför många har levt över sina finansiella tillgångar. Den bostadsbubbla som utlöste krisen är dock den lilla bubblan. Den skuldkris som nu har utvecklats i delar av Europa och USA är den mellanstora bubblan. Den stora bubblan, som ännu inte har spruckit, är att vi lever över våra naturtillgångar. Detta kommer till uttryck på olika sätt. Forskning visar att mänskligheten har överskridit de planetära gränsvillkoren på åtminstone tre områden: klimat, biologisk mångfald och kvävecykeln. Vi kan också ha överskridit gränsvillkoren för utsläpp av kemikalier och partiklar – det har inte gått att uppskatta var gränserna går.

Det görs nu desperata ansträngningar för att rädda euron. Men naturen har ingen marknad som slår larm när vi sprider för mycket gifter. Naturen har ingen ECB som kan lappa och laga förstörd biologisk mångfald. Naturen har ingen IMF som kan reda ut situationen om vi rubbar klimatet. Att blunda för detta är att investera i förödelse.

En miljöomställning av vårt samhälle kräver ett systematiskt, målinriktat och kontinuerligt arbete under lång tid. Alliansregeringens passivitet och nedrustning av miljöpolitiken ger nu synliga effekter.

I Naturvårdsverkets årliga uppföljning av miljömålen står att en stor miljöskuld kvarstår och att miljöarbetet har mattats av. Verket betonar genomförandeunderskottet – att beslutade åtgärder inte genomförs.

Naturvårdsverket anger flera orsaker till problemen. Otillräckliga styrmedel, bristande tillämpning av befintliga styrmedel, bristande miljöhänsyn vid samhällsplanering, konkurrens med andra samhällsmål som levnadsmönster är några orsaker som nämns. Verket lyfter också fram bristen på statliga medel, både för myndigheternas arbete och för genomförandet av åtgärder.

I den första fördjupade utvärderingen sedan den borgerliga regeringens försvagning av miljömålssystemet skrev Naturvårdsverket i somras att 14 av 16 beslutade miljö kvalitetsmål inte kommer att nås till 2020. Det övergripande generationsmålet kommer inte heller att nås.

I regeringens budgetförslag är det glest med konkreta åtgärder för att klara miljömålen. Förra årets nedskärningar följs nu upp av ytterligare nedskärningar. Regeringens investeringsvilja omfattar inte miljöområdet. När det är uppenbart att miljöarbetet behöver intensifieras drar regeringen ned på anslagen och ambitionerna. Till skillnad från regeringens passivitet eller rentav uppgivenhet vill Miljöpartiet intensifiera arbetet för att nå miljömålen.

Klimatpaket

Miljöpartiet anser att det krävs krafttag för att få ny fart på landets klimatpolitik, det behövs en omstart efter flera års viloläge. Vi lägger därför fram ett paket med satsningar och styrmedel inom en rad sektorer.

Paketet ska inte ses som den slutliga lösningen på klimathotet, kanske inte ens för att överbrygga gapet mellan vetenskapen och politiken fram till år 2020: en minskning med en tredjedel av utsläppen. Tiden är knapp och beräkningsmodellerna för utsläpp är underutvecklade. Politik skapas varje dag och klimatpolitiken kommer att behöva utvecklas längs vägen med en långsiktig och tydlig inriktning.

Paketet omfattar 12 förslag inom tre huvudområden: ett politiskt ramverk och utsläppstak för att skapa ordning och reda i klimatpolitiken, konkreta styrmedel för minskade utsläpp i Sverige och internationellt samt förslag för att minska Sveriges sårbarhet. Här beskrivs några av förslagen.

Ordning och reda i klimatpolitiken

Som en övergripande åtgärd för att få långsiktighet, målstyrning och transparens i den svenska klimatpolitiken föreslår Miljöpartiet ett klimatpolitiskt ramverk enligt samma modell som det finanspolitiska ramverket – med strikt budgetkontroll, långsiktiga mål, utsläppstak, budgetperioder och budgeteringsmarginal – för de svenska utsläppen av växthusgaser. Samtidigt måste ramverket medge utrymme för politiska prioriteringar och val av styrmedel, samt vara flexibelt för oväntade händelser i omvärlden.

Ett sådant regelverk finns sedan flera år i Storbritannien och i Danmark finns liknande planer. Miljöpartiet söker ett brett politiskt samarbete kring ett sådant ramverk för Sverige. Förslaget utvecklas närmare i motion 2012/13: MJ481.

Jordbrukets klimatarbete

Jordbruk och fiske står för en åttondedel av utsläppen i Sverige, åtta miljoner ton per år. Det är en liten minskning sedan 1990 då utsläppen var nio miljoner ton. Minskningen beror främst på att antalet nötkreatur har minskat. Fram till år 2020 väntas utsläppen minska med en miljon ton per år.

Inom jordbrukssektorn är det särskilt tydligt att utsläppen i Sverige inte speglar svenskarnas verkliga klimatpåverkan. Samtidigt som antalet nötkreatur i Sverige har minskat ökar importen av kött och andra livsmedel. Totalt sett har klimatpåverkan av svenskarnas matvanor ökat, men utsläppen sker i andra länder, ofta sådana som saknar åtaganden att minska sina utsläpp. Därför är det viktigt att inte bara arbeta mot utsläpp i det svenska jordbruket, utan även minska importen av klimatpåverkande mat från andra länder.

Miljöpartiet vill minska utsläppen i Sverige genom att ge ett stöd till de jordbruk som vill producera biogas genom rötning, ett så kallat metanreduce-

Fel! Okänt namn på

ringsstöd. Det ger dubbel miljönytta eftersom man tar hand om gödsel och annat avfall som annars hade gett utsläpp, samtidigt som biogasen används i arbetsmaskiner eller fordon där den ersätter diesel och bensin. Stödet är på totalt 560 miljoner kronor utöver regeringens budget 2013–2016 och sker genom ett nytt anslag *Stöd biogas gödsel* inom utgiftsområde 21. Där finns också ett stöd till biogas i mackar (se motion 2012/13:N404).

Merparten av den fordonsflotta som rullar på våra vägar det närmaste decenniet har redan köpts. Vi vill göra det lättare att konvertera befintliga fordon från drift med fossila drivmedel till drift med förnybara drivmedel och inför därför ett anslag *Stöd efterhandskonvertering* på 50 miljoner kronor per år under utgiftsområde 20. Vi anser däremot att regeringens supermiljöbilspremie är en felsatsning och föreslår att anslaget 1:8 *Supermiljöbilspremie* upphör.

Jordbruket använder konstgödsel som tillverkas utanför Sverige och varje år orsakar 1,3 miljoner ton i utsläpp av växthusgaser i tillverkningen. Vi vill införa en skatt på konstgödsel och föra tillbaka pengarna till jordbruk som minskar sina utsläpp, ökar jordens upptag av koldioxid eller genomför andra miljö- och klimatinsatser. Detta utvecklas närmare nedan.

Stöd till kommuner som investerar klimatsmart

Vi föreslår ett stöd för klimatinvesteringar i kommuner och regioner (Klokt-stöd) enligt samma modell som finns i Norge. Modellen baseras på kommunernas egna klimat- och energiplaner och inledningsvis får kommunen föreslå en åtgärdslista. För varje åtgärd som kommunen föreslår beräknas en klimat-effekt. Kommunen går därefter in i en förhandling med staten om pris för åtgärderna eller hela program av åtgärder. För staten är det då fritt att avgöra om man vill ”köpa” en föreslagen åtgärd eller inte. På detta sätt blir det ett tydligt system utan resurskrävande ansökningsförfarande. För detta vill vi ha ett nytt anslag *Klokt-stöd*. Vi vill använda totalt 1,9 miljarder kronor för 2013–2016 till stödet.

Internationella klimatinvesteringar

Regeringen föreslår en gradvis upptrappning av anslaget 1:13 *Insatser för internationella klimatinvesteringar*. Syftet är bland annat att köpa utsläppsrätter som ett sätt att minska utsläppen av växthusgaser som Sverige redovisar internationellt. Säljare är ofta länder som inte har ett internationellt åtagande att minska sina utsläpp. Regeringen söker också ett bemyndigande att köpa sådana utsläppsrätter för ett belopp på sammanlagt närmare 1,7 miljarder kronor, inklusive tidigare avtal.

Systemet med uppköp av utsläppsrätter från länder utan egna klimatåtaganden har fått omfattande kritik, både på principiella och praktiska grunder. Det är viktigt att industrialiserade länder och företag bidrar till finansieringen av klimatåtgärder i utvecklingsländer, men detta får inte vara en förevändning

för att slippa göra nödvändiga utsläppsminskningar på hemmaplan – som den svenska regeringen gör. Det behövs både insatser på hemmaplan och finansiering för insatser i utvecklingsländer. Miljöpartiet föreslår att finansiering av klimatåtgärder i utvecklingsländer ska fränkopplas krav på kompensation i form av utsläppsrätter.

Vidare har klimatvärdet av de, genom till exempel mekanismen för ren utveckling (Clean Development Mechanism, CDM), inhandlade utsläppsrätterna ifrågasatts. När utsläppsrätter köps från länder utan åtagande att minska de egna utsläppen väcks frågan om det handlar om reella eller fiktiva minskningar av utsläppen. Det är komplicerat att fastställa om det handlar om verkliga utsläppsminskningar. Det är också svårt att fastställa om det handlar om åtgärder som inte hade genomförts i alla fall. Internationellt har priset på dessa utsläppsrätter mer eller mindre kollapsat. Den svenska hanteringen har fått svidande kritik av Riksrevisionen.

Samtidigt är till exempel mekanismen för ren utveckling ett system som trots allvarliga brister har vissa förtjänster. Det kan vara ett sätt att mobilisera finansiering från privata aktörer som inte har åtaganden inom bland annat EU:s system för handel med utsläppsrätter. De inhandlade utsläppsrätterna kan makuleras utan att säljas vidare eller ingå i den nationella redovisningen.

Det kan därför finnas legitima skäl för Sverige att även i fortsättningen vara med i systemet i den omfattning som behövs för att kunna påverka systemets utformning i en för klimatåtgärder och utvecklingsländer mer gynnsam riktning.

Regeringens anslagshöjningar i årets budget följer av tidigare gjorda åtaganden. Dessa binder upp Sverige för utbetalningar på närmare 1,1 miljarder kronor. Samtidigt begär regeringen riksdagens bemyndigande att ingår ytterligare avtal för upp till 624 miljoner kronor. Dessa avtal får belasta statens budget ända fram till 2022.

Mot bakgrund av den principiella kritiken och de praktiska bristerna motsätter sig Miljöpartiet denna höjning. Regeringens syfte är i huvudsak att komma undan krav på minskningar av våra utsläpp på hemmaplan. Miljöpartiet föreslår andra, mer ändamålsenliga och effektiva åtgärder för att ta vårt ansvar både hemma och internationellt. I avvaktan på en fördjupad utredning om systemets brister, förtjänster och möjligheter föreslår vi att nya åtaganden inte görs i snabbare takt än gamla åtaganden infrias. Vidare bör åtagandena villkoras så att berörda projekt uppfyller de allra högsta kraven – så kallad Gold Standard. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:13 *Insatser för internationella klimatinvesteringar* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorde åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 076 000 000 kronor 2014–2022.

Hållbart internationellt klimatarbete

Sverige har liksom andra industriländer åtagit sig två saker i FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet: att minska sina egna utsläpp till en nivå som

Fel! Okänt namn på

krävs för att undvika farlig klimatförändring samt att finansiera utsläppsminskningar och anpassning till ett förändrat klimat i fattiga länder.

Inget av detta händer. Medan utsläppsminskningarna på hemmaplan går sakta, sker så gott som ingenting inom den internationella finansieringen. Inför klimatförhandlingarna i Köpenhamn 2009 lovade Fredrik Reinfeldt över 7,5 miljarder kronor i finansiering, men klimatarbetet i fattiga länder har inte fått en enda ny krona. Istället har regeringen bett Sida att inventera existerande biståndsprojekt och bocka för vilka som kan anses vara klimatrelaterade för att komma upp i rätt summa.

Miljöpartiet vill införa ett verkligt ekonomiskt stöd till klimatarbete i fattiga länder, ett stöd som inte består av köp av osäkra utsläppsrätter eller dubbelräknat bistånd utan ger nya pengar utan krav på kompensation. Vi väljer att destinerar intäkter som statsbudgeten får från auktionering inom EU:s handel med utsläppsrätter till internationella klimatinsatser. Därutöver tillför vi medel från reformutrymmet för att öka takten i klimatomställningen i fattiga länder. Vi inrättar en ny budgetpost inom utgiftsområde 20 för detta, *Klimatsatsning utvecklingsländer*. Totalt uppgår satsningen till 5,7 miljarder kronor 2013–2016.

Sårbarhet och anpassning

Samhället vi lever i är anpassat till vårt nuvarande klimat och en förändring kommer att innebära stora påfrestningar på vår natur, vår bebyggelse och vår infrastruktur. Det märks redan, bland annat på de förändrade utbredningsområdena för sjukdomar och insekter, förändringar i jord- och skogsbruk samt översvämningar. Sveriges beredskap för det nya klimatet är undermålig och behöver en snabb omstart för att minska de ekonomiska och mänskliga lidanden som annars uppstår.

Miljöpartiet vill att staten stödjer kommuner och myndigheter som vill genomföra åtgärder som minskar sårbarheten, till exempel vid extrema väderhändelser som översvämningar. Vi satsar totalt 1,3 miljard kronor till detta 2013–2016 inom utgiftsområde 6 Samhällets försvar och krisberedskap (anslaget 2:7 *Sårbarhet och klimatanpassning*). Vi ökar också anslaget 1:10 *Klimatanpassning* inom utgiftsområde 20 med 15 miljoner kronor årligen.

Biologisk mångfald och skog

En stor utmaning är att klara det mål som antogs vid partsmötet för konventionen om biologisk mångfald i Nagoya 2010 om att länderna ska säkra ett långsiktigt skydd för 17 procent av landytan. Sverige ligger långt ifrån det målet. Det saknas fortfarande ett nytt mål för skydd av skog för att ersätta det delmål som avsåg perioden fram till 2010. Detta bidrar till att arbetstakten sjunkit.

Naturvårdsverket konstaterar år efter år att behovet av åtgärder för skydd av värdefull natur sammantaget överstiger tillgängliga medel. Den ansträngda

situationen kommer enligt verket att förvärras framöver med regeringens anslagsnivåer. Naturvårdsverket har vidare påpekat att det blir kringkostnader för genomförandet av de av regeringen tidigare beslutade markbytesaffärerna med mark från i första hand Sveaskog. Dessa kringkostnader uppskattades förra året till 225 miljoner kronor per år 2012 och 2013, samt 150 miljoner kronor 2014. Sammantaget blir det kostnader på 600 miljoner kronor under treårsperioden. Naturvårdsverket påpekade att utgifterna belastar anslaget 1:16 *Skydd av värdefull natur*. För verket inte kompensation kommer det att gå ut över ersättningen till markägare för till exempel köp av skyddsvärd skog. Regeringens förslag till höjningar av anslaget 1:16 täcker inte ens hälften av denna kostnadsökning. Det innebär att oersättliga värden kommer att skövlas i våra skogar, och att markägare som vill skydda sin skog får vänta på sin ersättning från staten. I praktiken blir det också en fortsatt kraftig neddragning i tempot för skyddsarbetet.

Miljöpartiet anser att arbetet med skyddet av områden med höga naturvärden måste intensifieras. Vi föreslår en ökning av anslaget 1:16 *Skydd av värdefull natur* med 540 miljoner kronor 2013 med en stegvis upptrappning kommande år.

När alltmer natur skyddas behövs också mer resurser för skötseln av skyddade områden. I större delen av landet kan vi inte återskapa den branddynamik och översvämningsdynamik som en gång i tiden präglade skogslandskapet, och därför behövs i många skyddade skogar en aktiv naturvårdsskötsel för att bevara de naturtyper och arter som områdena avsåts för att skydda. Sådan naturvårdsskötsel är kraftigt eftersatt idag. För ett antal av våra hotade arter behövs också mer specifika bevarandeinsatser, både i och utanför skyddade områden. Därför har arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter stor betydelse om vi ska kunna nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv*. Trots att regeringen lovordar arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter har resurserna för detta arbete reducerats kraftigt de senaste åren, och regeringens budgetförslag innebär ingen ljusning i det avseendet. Av dessa skäl föreslår vi också en höjning av anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* med 300 miljoner kronor 2013 med en stegvis upptrappning kommande år för andra åtgärder för att skydda biologisk mångfald.

Nollvision för avverkning av nyckelbiotoper

Kvarvarande skyddsvärda skogsområden räcker inte till för att hejda förlusten av biologisk mångfald även om de skulle få formellt skydd. Ytterligare områden behöver restaureras och återställas. Det är särskilt angeläget att förhindra att de allra viktigaste biotoperna avverkas. Vi föreslår därför en nollvision för avverkning av nyckelbiotoper. Uppgifter från Skogsstyrelsen och riksdagens utredningstjänst ger vid handen att detta skulle fordra ytterligare 380 miljoner kronor per år i ersättningar till markägare. Detta sker genom de instrument som disponeras av Skogsstyrelsen. Detta genererar också ökade kostnader för Skogsstyrelsen för bl.a. inventering av anmälda områden inför avverkning. Regeringens satsningar är otillräckliga. Vi föreslår att man bygger upp

Fel! Okänt namn på

skyddsarbetet etappvis under tre år. Det innebär en ökning, utöver regeringens förslag, av anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* (utgiftsområde 23) med 100 miljoner kronor 2013 samt anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* (utgiftsområde 23) med 10 miljoner kronor 2013 för att fortsätta öka.

Övriga satsningar på biologisk mångfald, naturresurser och ekosystemtjänster

Vi satsar också 20 miljoner kronor på länsstyrelsernas arbete med skogsskydd (utgiftsområde 1 anslaget 1:5 *Länsstyrelserna m.m.*). Rovdjursutredningen föreslog tidigare i år att upp till 18 miljoner kronor skjuts till anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* (utgiftsområde 23) för både ökade ersättningar vid viltskador och förebyggande åtgärder, som ett led i arbetet för att minska konflikter kring rovdjuren. Regeringen har i stället sänkt anslaget med 10 miljoner kronor. Miljöpartiet höjer anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* med 20 miljoner kronor per år.

Ytterligare satsningar på biologisk mångfald, naturresurser och ekosystemtjänster inom jordbrukslandskapet beskrivs under utgiftsområde 23.

Sammantaget blir det en satsning 2013 på närmare 1,3 miljarder kronor på åtgärder för biologisk mångfald, naturresurser och ekosystemtjänster utanför havs- och vattenmiljöer, fördelade på flera olika utgiftsområden. Satsningen kommer också att öka successivt.

Minska spridningen av miljögifter!

Regeringen anger *Giftfri miljö* som en av sina miljöpolitiska prioriteringar. Våren 2008 lade Miljömålsrådet fram ett förslag till ny strategi för giftfria och resurssnåla kretslopp. Regeringen lade förslaget i fryboxen. I december 2010 gavs Kemikalieinspektionen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för en giftfri vardag. Handlingsplanen presenterades i mars 2011. I juni 2011 gav regeringen Miljömålsberedningen i uppdrag att ta fram ännu en ny strategi för en giftfri vardag. Förslaget lämnades i juni 2012. Beredningen föreslog en rad åtgärder på olika områden. Regeringen har svarat genom att öka anslagen till Kemikalieinspektionen med belopp motsvarande pris- och löneutvecklingen 2013 och 2014 för att därefter minska anslaget med cirka 10 procent.

Naturvårdsverket konstaterar att behovet av sanering och efterbehandling är betydligt större än vad som är möjligt att genomföra med tillgängliga medel. Konsekvensen är att verket skjuter ett antal åtgärder för nationellt prioriterade områden på framtiden. Samtidigt utreder länsstyrelserna nya områden och föreslår nya prioriterade objekt som behöver åtgärdas. Regeringen konstaterade i budgetpropositionen att Naturvårdsverket 2011 fördelade hela anslaget på 635 miljoner kronor till efterbehandling av förorenade områden. Regeringen redovisar att det i slutet av 2011 fanns projekt i kö för att åtgärdas till en sammanlagd kostnad av 700 miljoner kronor, samt att efterbehand-

lingstakten behöver öka. Regeringens respons är att dra ner anslagen till 417 miljoner kronor 2013.

Till skillnad från regeringens långbänk och tillbakagång föreslår Miljöpartiet en intensifiering av åtgärder för att minska spridningen av miljögifter. Vi föreslår en ökning av Kemikalieinspektionens anslag (1:6) med 25 miljoner kronor per år för att bland annat genomföra åtgärder från Miljömålsrådets och Miljömålsberedningens förslag, genomföra förbud mot farliga ämnen, intensifiera EU-arbetet, förstärka tillsynen och arbeta mer aktivt med praxisbildning (detta utvecklas närmare i motion 2010/11: MJ449 Ansvarsfull kemikaliepolitik).

För att möjliggöra sanering av förorenade områden som Rasthunter i Uppvidinge kommun¹, Malmens metallfabriks gamla tomt i Lessebo², Maribergssågen i Kramfors³, den gamla läderfabriken i Klippan⁴, Degens kemiska tvätt i Uppsala⁵ och dussintals andra förgiftade platser i kommuner runt om i Sverige föreslår Miljöpartiet att anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* höjs med 280 miljoner kronor år 2013 för att också därefter ligga på den nivå som bedömts som nödvändig av Naturvårdsverket.

Vi satsar också 5 miljoner kronor per år på länsstyrelsernas arbete med miljömålet *Giftfri miljö* (utgiftsområde 1 anslaget 5:1).

Sammantaget blir det en satsning på 310 miljoner kronor 2013 för åtgärder för att minska spridningen av miljögifter (utöver sanering av förorenade havsvrak, se nedan). Dessutom vill vi återinföra skatten på kadmium i konstgödsel (se nedan).

Hav och vatten samt övrigt miljömålsarbete

Regeringens satsningar på åtgärder för dess andra miljöprofilfrågor, hav och vatten, minskar med 235 miljoner kronor. I runda tal två tredjedelar av de pengar som regeringen har lanserat som sin stora satsning på havsmiljön är bara överflyttade från andra konton. Det är mer bokföring än satsning. Av den satsning man faktiskt har gjort hittills hade 2011 ungefär 350 miljoner kronor gått till projekt om övergödning. Regeringens egna uppskattningar är att det på sikt ska ge en minskning av kväveutsläppen som är mindre än hälften av den minskning som konstgödselskatten gav (se nedan om konstgödselskatten).

Även om kostnadseffektiviteten för vissa åtgärder i regeringens tillfälliga havsmiljösatsning kan ifrågasättas motsätter vi oss den kraftiga minskningen

¹ [http://www.smp.se/nyheter/uppvidinge/kommunen-vill-sanera-rusthunter\(3450109\).gm](http://www.smp.se/nyheter/uppvidinge/kommunen-vill-sanera-rusthunter(3450109).gm).

² <http://www.smp.se/nyheter/lessebo/farliga-miljogifter-i-marken-dar-malmens-metall-fabrik-lag%283434352%29.gm>.

³ <http://allehanda.se/start/kramfors/1.5101165-gifterna-fortfarande-kvar-efter-atta-ar>.

⁴ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=101&artikel=5252341>.

⁵ <http://www.lansstyrelsen.se/upsala/Sv/miljo-och-klimat/verksamheter-med-miljopaverkan/fo/unders%C3%B6kningar/prioriterade/Pages/default.aspx>.

Fel! Okänt namn på

av anslagen. Ryckigheten är till nackdel för myndigheterna och andra aktörer och minskar effektiviteten ytterligare. Vi vill i stället satsa på vissa lokala åtgärder och åtgärder inom vattenförvaltningen för att klara målen i EU:s vattendirektiv. Det behövs satsningar på åtgärder inom den internationellt antagna handlingsplanen för Östersjön. Det behövs bättre tillsyn av kraftverk, vattenregleringar och dammar för att förbättra tillämpningen av existerande lagstiftning. Vi vill påbörja en sanering av förorenade havsområden, inklusive skeppsvrak. Miljöpartiet vill årligen satsa 250 miljoner kronor mer än regeringen på anslaget 1:12 *Åtgärder för havs- och vattenmiljö*.

Anslaget 1:2 *Miljöövervakning m.m.* används för uppföljning av miljömålen, stöd till ideella miljöorganisationer m.m. Miljöpartiet anser att miljöövervakning är av väsentlig betydelse för att följa upp den faktiska utvecklingen i miljön. Bidrag som ges för att stödja engagemang i ideella miljöorganisationer är mycket kostnadseffektiva satsningar. Dessa anslag har inte räknats upp med pris- och löneomräkning och bör höjas. Havsmiljöutredningen (SOU 2008:48) analyserade och lämnade förslag rörande fartyg som används inom marin miljöövervakning, kartläggning och forskning. Utredningen konstaterade redan då att ett ersättningsfartyg behövde införskaffas för Argos, som användes av SMHI för den regelbundna miljöövervakningen i haven runt Sverige samt av dåvarande Fiskeriverket för dess insamling av uppgifter om bland annat fiskebeståndens utveckling. Utredningen föreslog en organisation där Kustbevakningen tillhandahåller fartygen medan beställarna betalar drift, underhåll och liknande. Kostnaden för ett nytt stort fartyg uppskattades då till drygt 50 miljoner kronor per år. Argos har tagits ur bruk och ersätts med tillfälliga lösningar. Regeringen beslutade i september i år att utreda statens behov av forsknings- och undersökningsfartyg. Fram till dess att beslut om en långsiktig lösning har fattats behövs pengar för tillfälliga lösningar för att inte långa tidsserier ska avbrytas och för att Sverige ska kunna klara sina internationella förpliktelser. Den långsiktiga lösningen behöver också finansieras. Sammantaget vill vi öka anslaget 1:2 *Miljöövervakning m.m.* med 100 miljoner kronor per år.

Den nybildade Havs- och vattenmyndigheten ska genomföra merparten av en sammanhållen svensk politik för havs- och vattenmiljöer. Myndigheten har också viktiga uppdrag i det internationella arbetet. Bemanningsnivån ligger fortfarande under den nivå som föreslogs av den utredning som förberedde myndighetens inrättande. Det gör att centrala uppdrag inom bland annat genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv riskerar att bli eftersatta. Fiskerikontrollen, inklusive kontrollen av det kommande utkastförbudet i Skagerrak, riskerar också att halka efter. Miljöpartiet vill öka anslaget 1:17 *Havs- och vattenmyndigheten* med 10 miljoner kronor årligen jämfört med regeringens förslag.

Länsstyrelserna har en viktig roll också i arbetet för havs- och vattenmiljöer och våtmarker. Vi satsar 25 miljoner kronor mer än regeringen 2013 på åtgärder inom detta område enligt förslag från Miljömålsrådet och andra (utgiftsområde 1 anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*). Sammantaget satsar vi 2013 cirka 335 miljoner kronor mer än regeringen på arbetet för havs- och vattenmiljön.

Fel! Okänt namn på

Naturvårdsverket har en nyckelroll i miljömålsarbetet. Vi vill förstärka verkets arbete med samordningen och genomförandet av en rad av de åtgärder som Miljömålsrådet föreslog i ”Nu är det bråttom!”, samt andra åtgärder som föreslagits senare av till exempel Miljömålsberedningen. Verket har också en nyckelroll som part vid tillståndsprövning för miljöfarliga verksamheter. Vi vill därför att anslaget 1:1 *Naturvårdsverket* ökas med 230 miljoner kronor 2013 för att därefter trappas upp.

Internationellt samarbete behövs för att klara många miljömål. Utvecklingsländerna är särskilt utsatta för miljöutmaningar. Regelverk och förvaltning är ofta mindre utvecklade och ekonomiska resurser är begränsade. Samtidigt flyttas alltmer av produktionen till utvecklingsländer. Det finns ett växande behov av internationella regleringar och internationellt samarbete på miljöområdet. FN:s toppmöte Rio + 20 i juni 2012 underströk betydelsen av det internationella arbetet och pekade på nya områden där arbetet behöver utvecklas, som havsmiljön. Vi vill öka Sveriges bidrag till det internationella miljöarbetet både inom FN-systemet och i miljökonventioner. Vi vill också öka det bilaterala samarbetet med strategiskt viktiga utvecklingsländer och i viss mån öka svenska myndigheters möjligheter att bidra till det internationella arbetet av betydelse för utvecklingsländerna. Till dessa ändamål vill vi öka anslaget 1:7 *Internationellt miljösamarbete* med 50 miljoner kronor per år.

Vi föreslår också 100 miljoner kronor per år till Boverket för arbete tillsammans med kommunerna och länsstyrelserna om större hänsyn till miljömålen vid samhällsplanering, i linje med Miljömålsrådets förslag i ”Nu är det bråttom!” (utgiftsområde 18 anslagspost 1:5 *Boverket*).

Länsstyrelserna har en central roll i miljömålsarbetet och fungerar i viss utsträckning som Naturvårdsverkets fältorganisation. Sammantaget satsar vi följande medel på länsstyrelsernas arbete med miljömålen (utgiftsområde 1 anslaget 1:5 *Länsstyrelser*) samt djurskydd. Förslagen på miljöområdet bygger i huvudsak på Miljömålsrådets förslag i ”Nu är det bråttom!”, samt förslag som tillkommit senare från bland annat Miljömålsberedningen.

	1:5 Länsstyrelserna m.m.	2013	2014	2015	2016
5:1	Övergripande miljömålsarbete	+25	+45	+55	+55
5:1	Giftfri miljö	+5	+5	+10	+10
5:1	Hav i balans	+15	+45	+60	+60
5:1	Levande sjöar och vattendrag	+5	+15	+25	+25
5:1	Myllrande våtmarker	+5	+15	+20	+20
5:1	Skogsskydd	+20	+20	+20	+20
5:1	Djurskyddskontroller	+40	+40	+40	+40

Vi föreslår också att SLU tillförs 45 miljoner kronor per år för fortlöpande miljöanalys för att fortsätta och utveckla arbetet (utgiftsområde 23 anslaget 1:27 *Sveriges lantbruksuniversitet*).

Sammantaget satsar vi 835 miljoner kronor 2013 på förstärkning av åtgärder för havs- och vattenarbete samt övrigt miljömålsarbete.

Fel! Okänt namn

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Inledning

Två obehagliga händelser på senare tid belyser utmaningen för jordbruket och jordbrukspolitiken. Jordbruksmark har övergetts på Cypern till följd av klimatförändringar. Flertalet av EU:s jordbruksministrar (dock inte Sveriges) vill satsa EU-medel på ökad konstbevattning, i stället för att anpassa jordbruket till de nya förhållandena. En ökning av de globala spannmålspriserna, bland annat till följd av torkan i USA, slår hårt mot mjölkbönder som satsat på importerat foder. Näringen vill ha stöd från regeringen och EU.

Miljöpartiet anser att framtiden för jord-, skogs- och vattenbruk ligger i hållbart brukande i samklang med naturen och inom de ekologiska ramarna. Dit är det i dag alltför ofta långt. Inom jordbrukspolitiken står vi inför ett vägval: Å ena sidan en försämrad miljö och mindre ekosystemtjänster till följd av en ökad intensifiering av jordbruket med ökad användning av handelsgödsel och bekämpningsmedel, och på sikt användning av modifierade organismer och en alltmer koncentrerad storföretagskontroll över utsädesmarknad, å andra sidan större förmåga att motstå klimatförändringar och andra störningar och mer ekosystemtjänster, tack vare ett ekologiskt anpassat jordbruk baserat på större mångfald och mer multifunktionalitet. Regeringen tycks ha valt väg med sitt fortsatta stöd till godkännande av nya modifierade grödor (GMO) i EU och sitt fortsatta naggande i kanten av stödet till ekologisk produktion.

Miljöpartiet vill i stället investera i framtidens jordbruk. Vi vill stödja en omställning till en hållbar livsmedelsproduktion med ökad ekologisk produktion, mångfald och mer framtida ekosystemtjänster. Vi vill till exempel möta mjölkkrisen med ett offensivt stöd till omställning till ekologisk produktion med mindre beroende av världsmarknadspriset på foder. Vi vill värna åkermarken bl.a. genom att klassa den som riksintresse. Miljöpartiet vill också satsa på bättre djurskydd. Ökad miljöhänsyn och ökad hänsyn till ekosystemtjänster bör vara utgångspunkten för översynen av landsbygdsprogrammet i Sverige och regeringens agerande i samband med översynen av EU:s jordbrukspolitik och EU:s fiskepolitik. Forskningen och utbildningen om ekologiskt hållbara odlingssystem bör utvecklas, så att odling i högre utsträckning sker med kunskap om biologiska system och dess begränsningar. Flera satsningar behövs för att miljöanpassa skogsbruket (se avsnittet Nollvision för avverkning av nyckelbiotoper ovan).

Ett hållbart jordbruk

Rikt odlingslandskap

För att börja genomföra en del av Miljömålsrådets förslag och andra åtgärder avseende framför allt odlad mångfald och husdjursgenetiska resurser föreslår vi ökning av anslaget 1:9 *Statens jordbruksverk* med 22 miljoner kronor per år. Vi föreslår också att anslaget ökas med ytterligare 10 miljoner kronor per år för arbetet med djurskydd (se nedan).

I åkerlandskapet riskerar småbiotoper, artrikedomen och förekomsten av sådana arter som är hotade att minska. Miljömålsrådet påpekar att arters möjlighet till anpassning till klimatförändringar försvåras. För att motverka detta har rådet föreslagit ett nytt delmål avseende åkerlandskapet och en rad åtgärder, bl.a. utökat stöd till bioträda (mångfaldsträda), information och uppföljning. För att kunna genomföra förslag från Miljömålsrådet och senare förslag avseende den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena i åkermarken föreslår vi en ökning av anslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* med 258 miljoner kronor per år. Detta finansieras genom återföring av en del av intäkterna från en återinförd skatt på konstgödsel (se nedan).

Som ett led i kunskapsuppbyggnaden om biologisk mångfald satsade regeringen 2001 på ett långsiktigt projekt för att kartlägga de arter som förekommer i Sverige. Riksdagen fastställde 2005 finansieringen på nivån 30 miljoner kronor årligen. Regeringens förslag om att riva upp det beslutet skapar en osäkerhet och risk för ryckighet i den fortsatta finansieringen som är oförenligt med projektets karaktär. Vi utvecklar vår syn på regeringens förslag om Artprojektet vidare i en separat motion (2012/13: MJ280).

Ekologiskt lantbruk

Det ekologiska lantbruket bidrar till att flera miljömål nås. Dessutom bidrar det till att markens produktivitet bevaras på sikt. Regeringen har slopat det särskilda anslaget för stöd till det ekologiska lantbruket med motiveringen att pengarna fördes till andra budgetposter. Det står nu klart att stödet till det ekologiska lantbruket i praktiken har minskats med mer än hälften, om än på ett osynligt sätt. Dessutom har villkoren för stödet försämrats. Inom landsbygdsprogrammet har dessutom flera förändringar av villkoren för ersättningen till ekologisk produktion lett till kraftiga minskningar av utbetalningarna till ekostödet. Vidare är nivåerna för stöd till ekologisk produktion i allmänhet låga, särskilt i förhållande till periodvis kraftigt höjda marknadspriser för konventionella produkter. Allt detta bidrar till att ekologisk produktion inte utvecklas i takt med efterfrågan, vilket i sin tur leder till både onödiga prisökningar för konsumenterna och uteblivna marknadsandelar för svenska jordbrukare.

Miljöpartiet vill införa ett omställningsstöd till certifierad ekologisk produktion. Det behövs för att delvis täcka extrakostnader som andra maskiner,

Fel! Okänt namn på

skördebortfall under omlägningsperioden, kostnader för certifiering m.m. Det statliga stödet till certifierat ekologiskt lantbruk och omställning till ekologisk produktion behöver ökas. När mer pengar från landsbygdsprogrammet blir tillgängliga för stöd till biologiskt mångfald och andra miljöhänsyn bör stödet till det ekologiska lantbruket öka. Vidare bör regeringen göra en översyn av ersättningsnivåerna för certifierade producenter. Dessutom bör ett mål införas för Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, att redovisa hur de kunskapsförsörjer det ekologiska lantbruket, ekologiska livsmedelsföretag, ekologiska handelsaktörer och konsumentorganisationer.

För den långsiktiga utvecklingen är det också viktigt med åtgärder som främjar och underlättar konsumtion av ekologiskt producerade livsmedel, både i hushållen och i storkök och offentlig sektor. Stödet till denna verksamhet behöver återställas.

Miljöpartiet föreslår att 17 miljoner kronor per år förs över från anslaget 1:19 *Konkurrenskraftig jordbrukssektor* och 10 miljoner kronor per år förs över från anslaget 1:23 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* till ett nytt anslag *Åtgärder ekologisk produktion*. Ytterligare medel tillförs från intäkterna från skatten på konstgödsel. Anslaget uppgår till 60 miljoner kronor per år från 2013.

Skatt på kväve och kadmium i konstgödsel

För tre år sedan avskaffade regeringen skatten på kväve och kadmium i konstgödsel. Skatten syftade till att minska tillförseln av kväve till åkern och utsläppen av kväve till våra övergödda hav och vattendrag. Skatten fungerade också i det närmaste som ett gränsvärde för kadmiumhalten i konstgödseln. Kadmium i våra livsmedel är ett folkhälsoproblem, som särskilt drabbar kvinnor. Regeringen har sent omsider insett problemet med att skatten avskaffades och gett Kemikalieinspektionen i uppdrag att försöka hitta andra lösningar. Det har visat sig vara svårt.

Medlen från konstgödselskatten återfördes till jordbruket, i första hand i form av ersättningar inom anslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, men även genom bland annat tillämpad forskning. Återföringen skedde med två års eftersläpning. Återföringen upphörde först 2012. Därför föreslog regeringen en neddragning av anslaget 1:21 med cirka 200 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2012.

Vi vill återinföra skatten på kväve och kadmium i handelsgödsel. Det är en åtgärd för bättre folkhälsa och mot övergödning. Intäkterna bör som tidigare återföras till näringen, i första hand i form av ersättning för miljöåtgärder. Vi vill satsa en del av intäkterna på ett nytt anslag *Åtgärder för att främja ekologisk produktion och konsumtion*. Återstoden, merparten, går som nämnts till en ökning av anslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, i första hand för åtgärder som bidrar till att miljömålen nås.

Ansvar för djuren

Djuren har ingen rösträtt och är därför en grupp som är lätt för en ointresserad regering att strunta i. För oss gröna sträcker sig solidariteten över artgränserna, och vi ser därför stora behov att förbättra villkoren för djuren. Vi föreslår därför ett djurskyddspaket på 90 miljoner kronor 2013 och 95 miljoner kronor därefter med följande delar.

Djurskyddskontrollerna har ända sedan omorganisationen 2009, då ansvaret flyttades från kommunerna till länsstyrelserna utan att tillräckliga resurser skickades med, varit otillräckliga. För att hinna med anmälningar som kommer in har de förebyggande kontrollerna många gånger fått prioriteras bort. Till exempel hade förra året mindre än hälften av landets länsstyrelser gjort kontroller av djurtransporter, trots att EU-kommissionen tidigare har uppmanat Sverige att göra fler kontroller. Länsstyrelserna behöver därför få ytterligare resurser för att kunna upprätthålla en god tillsyn. Regeringens sent påkomna satsning i årets budget är ett steg i rätt riktning, men för litet. Vi anslår 40 miljoner kronor per år för detta under utgiftsområde 1 anslaget 1:5 *Länsstyrelserna m.m.*

Sedan den borgerliga regeringen lade ner Djurskyddsmyndigheten som en av sina första åtgärder 2006 har det saknats en myndighet som företräder djurens perspektiv. För att inte slå sönder djurskyddsarbetet med ständiga omorganisationer föreslår vi i dagsläget inte att Djurskyddsmyndigheten återinrättas, utan nöjer oss med en mindre förändring. Vi föreslår en djuretisk ombudsman – en DjurO. Den ska verka för en god etisk grund, utvärdera djurskyddskontrollen, ta fram artkaraktäristiska, göra djuretiska årliga revisioner samt ge djuretiska råd. Jordbruksverket skall fortsatt ha ansvar för att verka för ett gott djurskydd, fungera som en central kontrollmyndighet, anslå medel till djurskyddsfrämjande forskning samt vara förvaltningsmyndighet för djurskyddet och meddela föreskrifter. Vi föreslår 20 miljoner kronor per år i ett nytt anslag *Inrättande av djuretisk ombudsman*.

För att stärka djurskyddsarbetet på Jordbruksverket, så att myndigheten kan stärka stödet till de regionala tillsynsmyndigheterna och vässa arbetet med att uppdatera föreskrifterna för att bättre spegla djurskyddslagets intentioner att djur ska skyddas mot onödigt lidande och ges rätt att bete sig naturligt, krävs ett tydligt uppdrag och ökade resurser. För detta föreslår vi att anslaget 1:9 *Statens jordbruksverk* utökas med ytterligare 10 miljoner kronor per år (utöver den ökning vi föreslår för miljömålsarbetet, vilket innebär en ökning på sammanlagt 32 miljoner kronor per år).

Utvecklingen av alternativ till djurförsök går framåt och kan i många fall erbjuda fördelar inte bara ur etiskt utan också ur vetenskapligt perspektiv. Sverige saknar dock en samlad instans som arbetar med samordning, strategier för minskad försöksdjursanvändning, insamling och spridning av information, rådgivning till de djurförsöksetiska nämnderna och liknande. Ett 3R-center (*replace, reduce, refine*) för alternativ till djurförsök, lämpligen förlagt till det nationella centret för djurvälstånd vid SLU i Uppsala, skulle kunna bidra till detta liksom till att uppfylla Sveriges åtaganden enligt EU:s nya djurförsöksdirektiv. Vi föreslår att ett nytt anslag *3R-center för alternativ till*

Fel! Okänt namn på

djurförsök tillförs 5 miljoner kronor 2013 och 10 miljoner kronor per år därefter.

Dagens anslag för forskning om alternativ till djurförsök är en liten summa i forskningssammanhang – inte minst i jämförelse med de betydligt större summor som varje år satsas på forskning med djurförsök. Ett större anslag skulle ge en tryggad finansiering för fler lovande projekt som idag ratas. Vi föreslår att utgiftsområde 16 anslag 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* utökas med 15 miljoner kronor per år.

Utöver det satsar vi som nämnts ovan på en ökning av anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.*

Stockholm den 4 oktober 2012

Helena Leander (MP)

Kew Nordqvist (MP)

Tina Ehn (MP)